

PODCAST Utsatte barns deltakelse og medvirkning. Intervju med to sosialarbeidere.

Agency Growing Up, Belgia, 2022.

Del 5: Triangel barn, forelder, sosialarbeider og ...

Jasmien: Jeg kommer også på en annen historie, hvor et barn så eksplisitt uttrykte det; det de hører og det de tror skjer, er noen ganger desto mer intenst for dem.

Cindy: Ja, jeg møtte en gang en jente som sa: “Jeg syntes det er verre å ligge i senga, fordi da kan jeg ikke beskytte mamma. Da får jeg ikke gått imellom ... for dersom jeg går imellom, så slår ikke pappa, siden han ikke vil slå meg, men når jeg ligger i senga mi så kan jeg ikke beskytte mamma”. Denne jenta ønsket å fortelle dette til moren og faren sin, og det endte opp med å røre dem veldig.

Jasmien: Jeg kommer også på en annen historie; noen ganger handler det om hvor konkrete barn er i sine fortellinger. I denne historien hadde det vært en krangel, og pappaen ble låst ute av huset. Han prøvde å komme seg inn på alle mulige måter, og i utgangspunktet ville gutten gjenfortelle dette ved hjelp av tegning: “Det smalt i vinduet, hundre ganger, nei ..., tusen ganger, nei hva heter det?”. Vi prøvde å tegne dette, og han fortalte det til moren og faren også: “Ja, men han sov jo? Gjorde han ikke?” Det er noe med denne konkretiseringen til barn, de hører smellene, og så merker du når du snakker med foreldrene at: “det var ingen krangel” for dem. Da kan du prate videre om dette, fordi når det gjelder den bankingen på vinduet.. Hva handlet det om da? Da ser du to foreldre som kikker på hverandre: “ja, det er faktisk det som skjedde”, og da kan du fortsette arbeidet. Noen ganger sier de: “Mamma hadde faktisk blod både her og der”. Du fører dem mot det konkrete i situasjonen, og da ser du ofte en viss endring hos foreldrene. Det er så sterkt det barna forteller, på sin måte. Jeg tror ikke vi som voksne ville vært like spesifikke i våre gjenfortellinger, vi tenker ikke over de små tingene, men et barn gjør det.

Nele: jeg syntes det er veldig bra jeg, på grunn av det du sier, ikke bare snakker du med disse barna, men du klarer også å avsløre det for foreldrene. Det syntes jeg er veldig bemerkelsesverdig.

Cindy: Det fungerer ikke alltid da, men i de øyeblikkene det fungerer kan du virkelig bevege deg fremover og jobbe mer med foreldrene enn du kunne tidligere. Det er først da foreldrene skjønner: “her bør noe endre seg ja”.

Jasmien: Det er et veldig kraftig uttrykk. I politirapporter kan det stå “det og det, og det og det”, “Nei det stemmer ikke overens, det er en overdrivelse.” Men, når et barn forteller, så er det det som berører foreldrene mest, og du kan starte arbeidet med foreldrene. Jeg tror det, og da kommer de også ofte med løsninger selv. Veldig fint og mektig. Det hender også at du har foreldre som ikke

berøres av dette, vel ... Mennesker er ulike, og vi vet jo at vi må gå ulike veier med ulike folk. Barna kommer uansett med sitt ønske, eller de stiller vel egentlig et alvorlig krav.

Cindy: Ja, vi vet at det fungerer når vi forteller historien sammen med barna, eller lar barna fortelle historien selv når vi er til stede. Vi vet at det fungerer. Vi ser virkelig at dette har en verdi, og det prøver vi å jobbe for. Det er ofte barna sier: "Vi vil ikke det", men vi prøver likevel å snakke med dem: "Hvordan skal vi løse dette da?", uten tvang, men mer for å diskutere det med dem.

Jasmien: Det er rart, men ofte vil faktisk barna starte samtalen selv. Og jeg opplever ofte at de som ikke har så mye erfaring med dette har en viss usikkerhet. "Det kommer ikke til å funke, de kommer ikke til å ville gjøre det". Men, nei.. Det stemmer ikke, det er det motsatte som skjer og på sin egen måte forteller de det. Jeg husker en gang det var snakk om alkoholproblemer, og et barn tegnet en liten krøll og jeg forstod ikke sammenhengen. "Dersom pappa sitter i bilen og har drukket, så kjører han sånn her. Og så kjører han inn i rennesteinen og da blir jeg veldig redd". Faren sier "jeg har ikke drukket". "Men, kjære pappa ... det er dette som skjer, det er dette barnet ditt er redd for, at du kommer til å havne i en ulykke". Og jeg husker godt at denne faren begynte å gråte. "Ja, jeg burde gjøre noe med det". Vi har tusenvis av eksempler som dette, eksempler som viser det så fint, og det er ofte settinger der vi ikke behøver eller trenger å fortsette å spille en sentral rolle, fordi folk selv ...

Cindy: ja, de innser selv at noe må endres og ofte ser man en lettelse dersom barna selv kan snakke med foreldrene om dette – fordi dette ofte er noe de allerede har tenkt på, "Hvordan skal jeg klare å fortelle mamma og pappa at jeg ikke liker når de ...", men, hvis du gir dem de verktøyene de trenger, som å tegne.. Noen ganger tenker de ikke over det.. "Kanskje du skal tegne det? Kanskje mamma og pappa vil forstå da?", ja noen ganger ser du en stor lettelse hos dem.

Jasmien: ja, og ikke bare hos barna, men også hos foreldrene. Noen ganger er de så til stede, men de klarer likevel ikke alltid å takle det selv. De trenger noen ganger et siste dytt for å klare det, og det er også noen ganger når sosialarbeiderne sier: "Mamma eller pappa vil ikke gjøre noe med dette, med alkoholproblemet" også spør de oss: "de burde vært i psykiatrien", men det er ikke det vi gjør, men det er sånn vi takler det.

Nele: Hvordan bør jeg fortelle dette til barna, særlig de yngre barna? De er kanskje ikke til stede for å fortelle det til foreldrene selv?

Cindy: Du kan gjøre avtaler med barna, for eksempel: "Er det greit at jeg kommer en tur på onsdag ettermiddag når du også er hjemme? Du kan leke, og i mellomtiden kan jeg snakke med mamma og pappa. Fortelle mamma og pappa at jeg også vet om historien din? Eller vil du også være med?" Eller gjøre avtaler om veien videre, dersom vi vet at dette vil ha stor innvirkning på foreldrene. Vi vet at det kan være en sjanse for aggresjon, og da gjør vi klart ulike ordninger. "Kan jeg kjøre deg til tante eller onkel etterpå? Eller skal vi si ifra til naboene kanskje?" At de vet at barnet kan gå dit.. Eller undersøke hvem vi eventuelt skal ringe. Det tror jeg er veldig viktig; at vi forteller det til foreldrene, men at vi også har en plan B og at du alltid forteller om denne planen. Noen barn spør også: "Kan jeg ikke bli med deg når du har fortalt dette til mamma og pappa?" og da må du si: "Du kan ikke bli med meg nei, men vi kan finne en annen løsning. Vi kan høre om du kan være hos noen du kjenner godt? Være der til det har roet seg litt". Jeg tror dette er veldig viktig, at du ikke bare forteller det, men også er tydelig overfor barna om hva som kommer til å skje videre.

Jasmien: Forberedelser er superviktig. Og her gjør du jo også en kobling til nettverkets betydning.

Cindy: ja, jeg tenker særlig på en situasjon der et barn sa: “Jeg vil snakke med mamma selv, og jeg vil være der ..., men overfor stefaren min tør jeg ikke enda”. Også sa vi: “Det går fint. Hvem andre kan snakke med stefaren din senere da?” Og da startet vi bare med mamma, jenta og noen fra nettverket hennes, og så gikk vi gjennom det sammen. Det gikk ikke så bra med moren, det er ikke alltid suksesshistorier, moren hadde sine egne problemer. Vi merket også at det ikke beveget henne, uansett hvor intenst det var der og da når barnet snakket. Men, den andre personen fra nettverket sa veldig alvorlig ifra til moren: “Hørte du nettopp hva barnet ditt sa?” Dersom jeg hadde sagt dette selv, så ville det ikke blitt godtatt på samme måte. Men, nettverkspersonen klarte å tydeliggjøre det og påpekte igjen til moren: “Det er intenst dette her”. Og i neste samtale prøvde vi også å involvere stefaren ... Jeg satte pris på hvordan denne personen fra nettverket tok imot barnets historie. Det som ble diskutert og det personen fra nettverket tok med seg fra samtalen i møte med stefaren, gjorde at også han dukket opp. Dermed kunne vi fortelle historien til barnet, og personen i nettverket deres endte også opp med å ta med seg jenta hjem, det hadde vi avtalt- at dersom samtalen skulle fortsette - så kunne jenta bli med dit.

Jeg syntes dette er de fine historiene. Det var også en gang politiet ikke fikk kontakt med dem, han nektet å snakke med dem. Men, denne mannen sa også under samtalen: “jeg må gjøre noe med aggresjonen min, jeg skjønner det”. I mellomtiden hadde han til og med startet på gruppemøter, uten at vi sa at dette var nødvendig”. Moren er en annen historie, det påvirker fortsatt ikke henne, men i mellomtiden har vi stefaren med oss.

Jasmien: Vi ser at dersom nettverket kan ta vare på noe av bekymringen, så kan dette avlaste godt for barna. Da vet de at de også kan snakke med bestemor, onkel, tante eller naboen om det skulle skje igjen.

Nele: Det gir tillit til barna, hvis de sier noe, kan det ende godt.

Og det er viktig at vi, sammen med en person fra barnas nettverk, tydeliggjør: “vi syntes du burde si det til den personen, se ... Mamma sitter der ..., ja mamma hører at vi ønsker det, og det er greit”. Da har du utvidet nettverket deres noe. Vi er jo ikke alltid der heller, og vanligvis ikke når de trenger oss.